

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašiny a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Bohuslava Hnízдила v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihočeského kraje**, se sídlem U Zimního stadionu 1952, České Budějovice, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 12. 5. 2008 č.j. 10 Ca 64/2008 - 12,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce brojí včas podanou kasační stížností proti v záhlaví uvedenému usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích, kterým bylo rozhodnuto, že se žalobci nepřiznává osvobození od soudních poplatků.

Z odůvodnění napadeného usnesení krajského soudu vyplývá, že žalobce podal dne 14. 4. 2008 žalobu na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného a současně požádal o osvobození od soudních poplatků. Krajský soud zaslal žalobci formulář potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce a zároveň žalobci sdělil, že je nezbytné, aby zaslané potvrzení řádně vyplněné soudu předložil. Žalobce byl soudem také poučen o tom, že pro rozhodování o osvobození od soudních poplatků jeho potvrzení o pobírání určité dávky

v nespecifikované výši, založené v rejstříku Spr krajského soudu, nepostačuje. Dne 28. 4. 2008 žalobce odkázal na svá dřívější podání v záležitosti osvobození od soudních poplatků uplatněná v jiných řízeních a v projednávané věci vyjádřil, že další podklady předkládat nebude. Formulář – vzor 060 žalobce nevyplnil a ani jiným způsobem nedoložil, jakých dávek je příjemcem a v jaké výši. Poukazem na obsah ustanovení § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), krajský soud dospěl k závěru, že žalobce nesplnil zákonnou povinnost doložit, že nemá dostatečné prostředky. Podle krajského soudu čestné prohlášení není dokladem o nedostatku prostředků a není jím ani potvrzení o poskytnutí příspěvku na živobytí ze dne 7. 1. 2008. Z tohoto potvrzení Městského úřadu v Poličce není výše poskytované dávky zřejmá a nad to toto potvrzení bylo vydáno pro zdravotnická zařízení v souvislosti s hrazením regulačních poplatků podle předpisů o veřejném zdravotním pojištění. Pro účely veřejného zdravotního pojištění má takové potvrzení omezenou platnost po dobu jednoho měsíce. Krajský soud uzavřel, že žalobce nesplnil svou zákonnou povinnost doložit, že nemá dostatečné prostředky a proto nejsou dodrženy podmínky pro jeho osvobození od soudních poplatků.

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností. V obtížně srozumitelném podání stěžovatel uvedl, že ho krajský soud neoprávněně donucuje k vyplnění vzoru 060 a nerespektuje obsah jeho podání. Krajský soud podle stěžovatele nevychází z jeho čestného prohlášení a zastává nesprávný právní výklad, jestliže jeho potvrzení o přijímání příspěvku v hmotné nouzi a jeho čestné prohlášení nepovažuje za dostatečné k prokázání nedostatku prostředků. Stěžovatel se domnívá, že krajský soud nesprávně dovozuje neúspěšnost návrhu a nerespektuje cíle zákona, který má umožnit přístup k soudu. Stěžovatel navrhl, aby napadené usnesení krajského soudu bylo zrušeno.

Vyjádření ke kasační stížnosti nebylo žalovaným podáno.

Kasační stížnost je podle ust. § 102 a násl. s. ř. s. přípustná. Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích v souladu s ust. § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán jejím rozsahem a uplatněnými stížnými důvody. Neshledal přitom vady podle ust. § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

O věci samé uvažil Nejvyšší správní soud takto:

Stěžovatel napadl usnesení krajského soudu z důvodu vymezeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle něž lze kasační stížnost podat z důvodu nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá obecně buď v tom, že správně zjištěný skutkový stav je subsumován pod nesprávnou právní normu nebo je sice vybrána správná právní norma, ale následně je nesprávně vyložena či aplikována. Stěžovatel spatřuje nezákonnost napadeného soudního rozhodnutí v tom, že krajský soud nesprávně posoudil zákonné podmínky pro osvobození stěžovatele od soudních poplatků.

Individuální osvobození od soudních poplatků je procesní institut, jehož účelem je zejména ochrana účastníka, který se nachází v tíživých poměrech, před nepřiměřeně tvrdým dopadem zákona o soudních poplatcích. Tento druh osvobození od soudních poplatků je zařazen v ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s., v němž je kromě jiného uvedeno, že účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Při zkoumání existence předpokladu doložení nedostatku prostředků je potřebné zdůraznit, že účastníka „zatěžuje“ jak břemeno tvrzení, tak i břemeno důkazní. Jinak řečeno, pokud chce být účastník ohledně své žádosti o osvobození od soudních poplatků procesně úspěšný, musí nejen uvést, v čem spatřuje svůj nedostatek prostředků, který dle jeho názoru vede k tomu, že nemůže soudní poplatek uhradit, a jednak takové tvrzení řádně doložit. Právní úprava institutu individuálního osvobození od soudního poplatku neukládá soudu povinnost, aby sám za účastníka vyhledával další skutečnosti, které mají charakterizovat jeho nedostatek prostředků k uhrazení soudního poplatku. K otázce dokládání nedostatku prostředků samotným žadatelem o osvobození od poplatků se zcela jednoznačně vyjádřila již judikatura Nejvyššího správního soudu, kdy zdejší soud v usnesení ze dne 25. 1. 2005, č.j. 7 Azs 343/2004 – 50, publikovaném pod č. 537/2005 Sb. NSS, vyslovil právní názor: *„Povinnost doložit nedostatek prostředků je jednoznačně na účastníkovi řízení, který se domáhá osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.). Pokud účastník tuto povinnost nesplní, soud výdělkové a majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje.“*

Z obsahu soudního spisu k dané věci pro Nejvyšší správní soud vyplynulo, že stěžovatel sice splnil své břemeno tvrzení, avšak naproti tomu neunesl své břemeno důkazní v tom smyslu, že by krajský soud na základě stěžovatelem předložených důkazů mohl dospět k právnímu závěru pro stěžovatele příznivému. Jak správně uvažil krajský soud, potvrzení stěžovatele o tom, že je poživitelem určité dávky v nespecifikované výši, není dostatečným důkazem pro rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. Proto mu také krajský soud zaslal vzor 060 – formulář potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech, jehož obsah, je-li tento tiskopis řádně vyplněn a potvrzen, v naprosté většině případů slouží soudu jako důkaz potřebný k rozhodnutí, zda lze žadateli přiznat osvobození od soudních poplatků. Nutno dodat, že vyplnění a odeslání vzoru 060 není jediným možným způsobem, jak účastník může prokázat, že nemá dostatečné prostředky. Vždy je ale žadatel o osvobození od soudních poplatků povinen ve lhůtě, kterou soud stanoví, prokázat své majetkové a výdělkové poměry v obdobném rozsahu jako řádně vyplněný a potvrzený vzor 060.

Stěžovatel v reakci na uvedenou výzvu toliko odkázal na svá dřívější podání v záležitosti osvobození od soudních poplatků uplatněná v předcházejících řízeních. Jiný doklad stěžovatel o svých příjmových a majetkových poměrech nedoložil. Krajský soud si v této souvislosti opatřil stěžovatelem dříve uplatněné skutečnosti, týkající se jeho majetkových poměrů, konkrétně podklady stěžovatelem předložené pro účely řízení obdobného předmětu, bezprostředně přecházejícího nyní posuzované věci. Ve věci vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 10 Ca 28/2008 stěžovatel k prokázání nedostatku prostředků pro přiznání osvobození od soudních poplatků přiložil čestné prohlášení ze dne 13. 2. 2008, ve kterém uvedl, že je dlouhodobým adresátem příspěvku na živobytí a nemá oprávnění k nakládání s žádným vlastnictvím. Součástí

spisového materiálu krajského soudu (sp. zn. 10 Ca 28/2008) je dále stěžovatelem předložené potvrzení o osobních, majetkových výdělkových poměrech – formulář – vzor 060 ze dne 3. 3. 2008. Z uvedeného potvrzení vyplývá, že stěžovatel neúplně vyplnil své osobní údaje a zbytek údajů proškrtl. K údajům o dluzích takto uvedl: „nesděljuje“. Do rubriky „jiné okolnosti, které by mohly mít vliv na osvobození“ stěžovatel uvedl: „nedostatek prostředků osvědčený vloženou aktuální listinou u správy adresovaného soudu a čestným prohlášením ze dne 13. února“. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s názorem krajského soudu, že takto řádně nevyplněné potvrzení nemůže soudu sloužit jako stěžejní důkaz potřebný k rozhodnutí, zda lze stěžovateli přiznat osvobození od soudních poplatků, přičemž ani čestné prohlášení stěžovatele není důkazním prostředkem, který by mohl prokázat nedostatek jeho prostředků. Zároveň se krajský soud v odůvodnění napadeného usnesení dostatečně vypořádal i s tím, že relevantním dokladem nedostatku prostředků není ani stěžovatelem předložené potvrzení o poskytnutí příspěvku na živobytí ze dne 7. 1. 2008. S ohledem k uvedeným skutečnostem Nejvyšší správní soud uzavřel, že stěžovatel v souzené věci přes výzvu krajského soudu nedoložil, resp. neprokázal, že nemá dostatečné prostředky k zaplacení soudního poplatku. Krajský soud proto postupoval v souladu se zákonem, jestliže stěžovatele neosvobodil od soudních poplatků.

Ze všech výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadené usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích netrpí vadou podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona. Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti, proto mu soud právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 4. září 2008

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu